

Светска духовна баштина

МЕТАПАРАДИГМА

Алгоритам протознања

Душан Панајотовић

СФЕРОИД

Садржај:

I. ИНДОЕВРОПСКА ДУХОВНОСТ

Индоевропска цивилизација 13

1. Мудрост Оријента

Ведско наслеђе

Ведски списи и мудраци 24

Адваитско учење 39

Будизам

Тековине раног будизма 62

Tipitaka 70

Satipatthana sutta 79

Стазе будизма 92

Теравада будизам 94

Аспекти праксе 96

Модерни учитељи 104

Махајана будизам 111

Тибет – Кина – Јапан 114

2. Западни меандри

Стари Египат 124

Грчка филозофија 129

Теоријска филозофија 140

Неоплатонизам 152

Аврамовске религије 160

Јудаизам 161

Хришћанство

Исус Христ и рано хришћанство 165

Западно хришћанство 176

Православно хришћанство 182

Света Гора 186

Исихазам – Унутарње хришћанство 192

Ислам 225

Исламска схоластика и суфизам 230

II. СИНЕРГИЈА ПРОТО–ЗНАЊА

Алгоритам протознања 241

1. Езотерично знање

Теозofsка синтеза 244

Тајна доктрина 246

Космогенеза 249

Антропогенеза 269

Еволуција човечанства

Коренске Расе, генофонд човечанства 302

Цивилизацијска сукцесија 312

Езотеричне паралеле

Планови постојања 318

Стаза монаштва 339

Холистичка парадигма

Космичка еволуција 344

Апсолутна, космичка и логоидна свест 345

Космичка манифестација 353

Космичка холографска синергија 362

Еволуција човека

Место човека у космичкој еволуцији 365

Индивидуалност – личност – ум 372

2. Световно знање

Модерна филозофија

Нововековна филозофија природе 386

Модерна наука

Космологија 394

Теорије свести 415

Интегрална теорија 430

Хуманистички аспект 435

Литература 450

Кратак осврт на књигу

Књига задивљује ширином и дубином приказа светске духовне баштине, као и трудом који стоји иза тога. Пре 150 година овакав подухват био би немогући, јер превођење светих списа Истока на Западу датира тек с почетка 19. века.

Древни текстови сада су доступни свима али то остаје мртво слово на папиру. У хришћанској традицији, од обичних људи се захтевало једино да верују у Исуса Христа јер ће их он спасти, да иду редовно у цркву и поштују обичаје, док је живо искуствено знање било могуће само монасима у манастирима.

Обични људи верују свештеницима на реч да је Истина све што је забележено у Библији и канонизовано кроз свете саборе, као догма о којој нема дискусије.

На Истоку, у Индији и будистичким земљама, нема појма греха ни пада, већ човека одликује живот у незнању: непознавање властите суштинске природе. Истине из светих ведских књига хинду верник потврђује својим искуством; нема догме ни јереси, јер свако има лични доживљај Бога и крајње стварности.

То му омогућују *гуруи*, који су већ овладали највишим стањима свести кроз ригорозну духовну праксу. Битна разлика у односу на Запад је да не постоји историја у нашем смислу (време је циклично), као ни појам трагедије; пошто је све *Маја* (илузија); стога ништа није суштински стварно, па тако ни трагично.

Од 19. века званична религија почиње да губи битку са научним открићима и развојем технологије, што омогућује процват алтернативних духовних идеја, појаву харизматских учитеља и укључивање све више људи у духовне токове.

Уз свете списе са Истока, на Западу су се спонтано појавиле личности које су имале увид у више нивое стварности, као и компетентност увођења у измењена стања свести. Међу најпознатијим модерним учитељима су: Рамана Махарши, Рамакришна, Јогананда, Ј. П. Блавацка, Георгије Гурђијев и Рудолф Штајнер.

Бројни древни списи преведени су на српски језик, а на енглеском је доступна целокупна светска духовна баштина: преко интернета, у електронском виду.

Појава ове драгоцене и информативне књиге Душана Панајотовића показује да и код нас постоји духовна глад за текстовима других религиозних традиција, сем православног хришћанства, које нам се нуди углавном у институционално-догматском облику, а које на том нивоу не може задовољити ту глад.

Место у књизи добио је и приказ православног монаштва, праксе молитвеног тиховања - самог срца хришћанства, које практикују монаси на Светој Гори.

Езотеријско хришћанство приказано је кроз учење великог мистика 20. века - *Даскалоса*, чија је основна активност у овој инкарнацији било исцељење тела за болесне, и исцељење душе за ученике, у световном и у унутрашњем кругу.

Модерно теозофско учење укључено је кроз сажет приказ „Тајне доктрине“, а други круг синтезе чини холистичка парадигма Драга Бјелице. Вредо пажње је прегнуће да се у шири домен „метопарадигме“ интегрише савремена наука.

Ма колико да се приређивач књиге трудио да исцрпно и обухватно прикаже светску духовну баштину, утисак је да су неке значајне личности изостављене, а прикази њиховог опуса свакако би додатно обогатили дату збирку.

То је пре свега Сведенборг, који је 100 година пре других дао алтернативно тумачење Библије, као и већ поменути учитељи - Гурђијев и Рудолф Штајнер.

У оваквом интегративном подухвату, избор и кључ примарних извора није једнозначан, мада ни сасвим факултативан. Склоп коришћене грађе представља скуп „алата“, који треба да одрази исходни домен, универзалну духовност.

У сваком случају, књига јесте доследно обухватна, садржајна и заокружена, искушење и изазов за сваког читаоца који је на неком од духовних путева.

Петар Вујичин

Београд, март 2020.

Реч приређивача

Шта је *Метапарадигма*? Реч је о домену универзалне духовности, који своју предметност афирмише надвладавањем у гомилишту свеколиких „парадигми“.

Космичка *Камер-Вибрација* доноси собом и Информацију: *Апсолутно Знање*, чија холографска природа прожима планове постојања присуством у свакој тачки. Стога је свако знање, и оно релативно, неки еквивалент првобитне Информације.

Холографске тачке земаљског одраза Прото-знања су - велике светске религије, вишемиленијске - на геоморфолошком ланцу од Хималаја до Мале Азије и Алпа. Уз сво меандрирање, токови духовности пресликавају вертикалу Прото-знања.

Ипак, искорак у хипотетички домен универзалне духовности готово без разлике изазива прећутно подозрење међу религијама, некад и грозничаву нетрпељивост. Слепа искључивост указује да свест о заједничком корену сазрева веома споро.

Мимо те укопаности у интерне „универзалне“ догме, ажурирање квинтесенција великих религија и стаза могло би унеколико надоместити регистар прото-знања.

Метапарадигма открива *алгоритам* цивилизацијског еквивалента прото-знања, тј. синергијски *код* светске духовне баштине у пуном опсегу: од древне Мудрости и езотеријског Знања, до световних знања, посебно филозофије и модерне науке.

Редакцијски поступак примењује холографско „квантовање“ целине на тачку - синергија у кључу референци „на малом простору“ даје *амалгам* метапарадигме с базом и регистром прото-знања, уз проходност за просечне појединце-трагаоце.

Већина људи живи у незнању. Рудиметарни, парцијални „системи знања“ остају цивилизацијски синдром и у модерном добу. Ноторна неуређеност система знања јесте у корену свих проблема, али том парадоксу не поклања се озбиљна пажња.

Предрасуда да статус система знања нема значаја за сам цивилизацијски процес имлицира његово прећутно *маргинализовање*. Заправо, кумулативно гомилиште псеудознања, полузнања и ноторног незнања је то што генерише неусклађеност личног - колективног система знања, односно „затомљеност“ животног хабитуса.

Промишљањем домена духовности, књига је прилог разабрању појединца у замршеном сплету духовних стаза, као водич кроз поље универзалне духовности: 'по вертикали', као и 'по хоризонталној'. Санирање свеколиког Незнања подразумева „ресетовање“ парцијалних склопова знања и изградњу обухватног система Знања.

Универзална духовност јесте аксиоматски појам; није лак за дефинисање, попут покушаја описивања Природе, Бога ... Обједињујући принцип може се наслутити, али га није могуће поистоветити са религијом, нити са филозофијом или науком.

Данас су нам доступна доскора скривена Знања о космогенези, антропогенези, истинској природи и космичкој мисији човека. Просечном појединцу ипак измиче пуна рецепција ових знања, како због преплављености цивилизацијском стихијом, тако и хетерогености, волуминозности и непрегледности саме духовне баштине.

Попут космичке закривљености светлости, појавне облике светске духовности карактеришу меандри. Из наслеђа древне Мудрости обрађена су два магистрална тока индоевропске духовности: *Мудрост Оријента* (ведско наслеђе и будизам) и *Западни меандри* (стари Египат, Грчка филозофија и склоп аврамовских религија).

Теозофска синтеза езотеријских паралела и холистичко-холографска парадигма упућују на заједнички корен светских религија. Ово отвара могућност синергије и комплементарности езотеријског знања и достигнућа „световне науке“, оличених у доменима теоријске физике, космологије, теорије свести и културе живљења.

Интерне квинтесенције коришћених извора, спрегнуте „на малом простору“ уз имплицитну синергију, чине полуге изходне *метапарадигме*, која премошћује и антиципира пуни регистар хипотетичко-симболичке универзалне духовности.

Диференциран приступ духовној баштини, кроз принцип минималне редакције, у циљу је очувања супстанце изворне грађе, без уобичајене апаратуре (фусноте...). Овакав редакцијски поступак врши компресију грађе на волумен *једне* књиге, где је графичко унифицирање странице праћено такође садржинским „квантовањем“.

Садржај

- одабрани одељци -

I. Део

Индоевропска духовност

Мудрост Оријента

Ведско наслеђе

Адваита веданта

Будизам

Учење тераваде

Западни меандри

Египат и Хелада

Теоријска филозофија

Аврамовске религије

Јудаизам

Хришћанство

Ислам

II. Део

Синергија протознања

Алгоритам протознања

Езотерично знање

Тајна доктрина

Космогенеза

Антропогенеза

Езотеријске паралеле

Планови постојања

Холистичка парадигма

Космичка еволуција

Световно знање

Модерна филозофија

Модерна наука

Космологија

I Глава

ИНДОЕВРОПСКА ДУХОВНОСТ

Мудрост Оријента

*

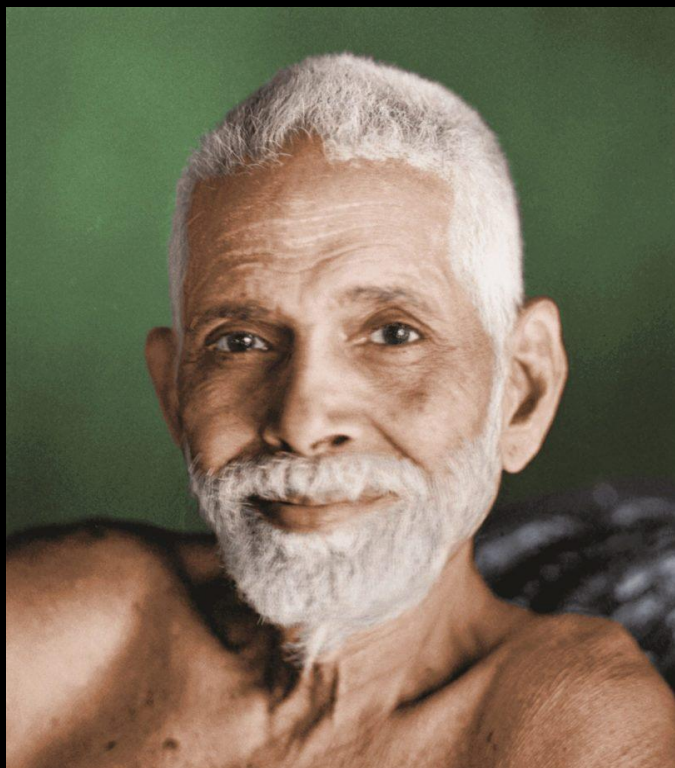
Западни меандри

Мудрост Оријента

Ведско наслеђе * Будизам

Адваита веданта

Рамана Махарши

Адваита веданта

Ajati Siddhanta

(Истина о Непостојању)

Људи верују

Људи верују да срећа може да се добије кроз свет. Свет нам је дао само пролазно, тренутно задовољство. Природа задовољства је краткотрајност, то је заправо само наша реакција на спољашње ствари. Задовољство и патња су неразводјни сапутници: кад је ускраћено задовољство, искушавамо патњу.

Трагање за срећом започели смо без разумевања њене истинске природе. Стварна срећа је нешто трајно, у свој својој свежини и чистоти. И богати као и они сиромашни, једнако су срећни кад се домогну стања дубоког сна.^[2, 3]

Жеља је узрок прогонства среће која је унутар нас; само за кратко време кад ње нема, окусимо нешто од те среће. Сама подложност жељи и страху представља несрећу - све док имају превласт, никада нећемо бити срећни.

За ослобођење од тих непријатеља среће, треба потражити помоћ Мудраца; једино он може да постави тачну дијагнозу наших невоља, као и да расплете замршен чвор исправног и погрешног знања које поробљава наше умове.

Мудрац даје дијагнозу: ропство жељама и страху, због непознавања нашег истинског Сопства и погрешне претпоставке да је тело или ум: сопство. То је *првобитно незнање*, из којег израста укупно незнање које нас поробљава.

Рамана говори да је узрок свих наших патњи једино у нама самима:

Свет, онакав какав јесте, је у реду; ми смо ти које треба кривити због погрешног начина мишљења. Треба да пратимо првобитну грешку до извора у нашој подсвести и искоренимо је. Тада ће све бити у реду.

„Првобитно незнање“ је узрок поистовећивања са светом релативности, посебно са властитим телом, умом итд. Уклањање првобитне грешке једини је ефикасан лек за ово слепило, све остало су само ублажавајућа средства.

Мудрац говори ауторитетом директног искуства Сопства у сва три стања: будност - спавање - дубоки сан. Сопство је једина неоспорна стварност, док се у стварност свега остало, укључујући тело и ум, може посумњати.

Узрок првобитном незнању је укореењена навика мисли, узгајана у уму понављањем погрешних акција и мишљења. Из овог су произашле бројне везаности за ствари, које онемогућују Трагање и проналажење Сопства.

Онај ко је спреман да прими упутства Мудраца мора да остави по страни сва своја веровања. Ученик отвореног ума, лишен икаквог књишког знања, у бољој је позицији од „учених“, чије умове преплављују световна знања.

Све нагомилано знање се тиче света а не нас; то није довело до пораста људске среће, напротив. Рамана чак све ово знање квалификује као незнање. Да би неко спознао истину о било којој ствари, мора прво да познаје себе.

Права филозофија је објективна критика три представе: *свет, душа, Бог*. Учења заснована на овим представама, штетна су за успешно Трагање.

Велика збрка у свеколиким филозофско-теолошким расправама изазвана је убеђењем да се питања света, душе и Бога могу решавати интелектуалном спекулацијом. За онога ко је остварио Сопство, ови спорови се окончавају; питања се јављају онима који Сопство поистовећују са телом или умом.

Инструмент за ослобађање од незнања је сам ум. Он мора да се окрене од свега и устреми на истинско Сопство. Ум је препун представа - потомства првобитног незнања, зато морамо да уништимо све представе у њему.

Првобитно незнање мора се отклонити ако желимо праву срећу, што је могуће једино - стварним искуством Сопства.

Ауторитет је само сведочанство Мудраца о искуству Сопства, као једини поуздан доказ о Истинском Сопству и стању Ослобођења. Мудрац говори о Сопству и о директном искуству Сопства не ради слепог веровања, већ да бисмо започели Трагање и потврдили га сопственим Искуством Сопства.

Свет

У нашем незнању, једина права Стварност појављује нам се као: *свет*. Ток ума по навици је окренут ка свету, због нашег веровања да је свет стваран.

Сопство јесте истинска Стварност која лежи у основи света; то је једина несумњива стварност која постоји. Сви воле стање дубоког сна задобијено окретањем од света (попут „стања без ега“), јер у њему нема ни ега ни света.

Сматрамо свет стварним у смислу у којем он то заправо није. Остварење Сопства немогуће је уз ово погрешно веровање. Наше физичко тело, а некад и сам ум, поистовећујемо са Сопством. У оба случаја западамо у незнање.

Откровење Сопства достигло би се сасвим лако, ако се не би веровало да је свет стваран. Уколико нисмо спремни да се одрекнемо веровања да је свет стваран, никада нећемо бити у прилици да спознамо стварно Сопство.

Мудрац нам каже да је свет уједно и стваран и нестваран, и да у томе нема противречности. Свет је стваран јер сам почива на Стварности, тј. Сопству, али и нестваран - као *појава* Стварности, одвојено од које свет не постоји.

Свет је - *Маја*, илузорна појава Стварности, која омогућује да се стварно појављује као нешто што није. Појавност искључује стварност, и обрнуто (пример конопца и привида змије). Све док Сопство видимо као свет, нећемо га спознати као Сопство. Појава Стварности у виду света не утиче на њу саму, она никад није стварно постала свет (као што конопац није био змија).

Сама Стварност је једна, недељива, непроменљива, неокаљана, бесформна, безвремена, беспросторна, док је наши умови замишљају као различитост, мноштво растављено на фрагменте, подложно промени, загађено жељама, страхом и жалосћу, затворено у форме и ограничено у времену и простору.

Школа Веданте која прихвата ово учење зове се *Адваита*. Вредност учења јесте у томе што даје синтезу два древна учења: да је Стварност материјални Узрок света, односно да остаје нетакнута, трансцендирајући ову дуалност.

Мерило Стварности познају Мудраци. То је забележено у *Бхагавад Гити*:

Постојање никада не припада нестварном,
непостојање не може да припада Стварном.

Ачарја Гаудапада преноси значење светог наслеђа:

Што год није постојало ни пре ни после, не постоји чак ни сада.

По Мудрацима, строго филозофска дефиниција Стварности је:

Стварност није ни у времену, ни у простору, нити
је она у вези са било чим, као узрок или последица.

Тест Стварности је - *непроменљива непрекидност постојања*; све оно чије је постојање зависно је нестварно. Оно што је претрпело стварну промену није више исто, као што су нестварни предмети начињени од неког материјала.

Стварност никада не пролази кроз стварну промену. Ову нестварну природу света можемо разумети помоћу три аналогije:

- кад се препозна конопац, змија престаје да постоји
- опстајање појавности фатаморгане није доказ да је она стварна
- употреба објеката и задовољавање потреба у сну су - илузија

Мудрац потврђује да свет не постоји сам за себе, већ да своју појаву дугује уму а да је стварна основа њиховог настајања и нестајања Сопство:

Свет и ум се заједно појављују и нестају, али свет своју појаву дугује самом уму. Стварно је само Оно у чему се свет и ум појављују и нестају: та Стварност је једина бесконачна Свест која се нити рађа нити умире.

Буђењем из стања дубоког сна без снова (у којем је ум растопљен), свет се појављује заједно са умом. Свет се доживљава једино док ум функционише, њега нема у стању дубоког сна, јер је ум заједно са егом тада у латенцији.

Једино помоћу Сопства ум и чула могу да опажају. Свет не видимо у сну, јер он не постоји. Свет није ништа друго до тело, а тело ништа друго до ум; ум није ништа друго до Првобитна Свест, а она ништа друго до - Стварност.

Сматрамо да свет постоји изван нас, а да смо ми сâми - тело, или ум у телу. Мислимо да су време и простор стварни. Са светом настају време и простор, а када свет ишчезава у сну или у Стању без ега, време и простор нестају.

Све то су израслине „првобитног незнања“. Свет видимо као нешто споља, као објективну стварност, али објективност света постоји заправо само у уму:

Свет се састоји од објеката пет чулних органа, а ум постаје свестан свих ових сензација путем пет чула. Како свет може да буде нешто друго осим ум?

Оно што ми опажамо није сам свет, у чију се стварност сумња, већ покретна маса сензација. Ове сензације нису споља, већ једино унутра, односно у уму.

Као доказ стварности света каже се да док ми спавамо, други остају будни, тако да неко увек види свет. Али, ови “сведоци” и сами су део света, чија је стварност спорна. Да би се прихватили, потребан је доказ да су и они стварни; то што су виђени пре спавања нема значај, јер је исти случај и са светом.

Аргумент стварности света је да га сви виде на исти начин. То је могуће зато што у свима заправо постоји један „посматрач“. Истина је да ум сам ствара хипотетички свет својих пет сензација, уз пројекцију неке „спољашњости“.

Ово су несвесни процеси, и стога ум не сумња у објективност света. Ова моћ самообмане такође је узрок стварања света снова, који у сну изгледа стваран.

Свему што замисли ум придаје изглед стварности, зависно од концентрације и јасноће створених менталних слика. Различитости и мноштво обележја су појавног света; међу њима су време и простор, потомство првобитног незнања.

Ако нема доказа да су време и простор објективне стварности, смешна је тврдња да је свет стваран. У теорији релативности простор-време је јединствен хипотетички ентитет. Рамана наглашава да ни време ни простор нису стварни:

Постоје ли време и простор одвојено од осећаја 'ја'? Да смо само тело, могло би се рећи да смо у времену и простору. Али - да ли смо ми тело? Ми смо увек исти: ми смо та Стварност која трансцендира време и простор.

Време и простор су менталне творевине: его ствара време и простор, и у њих смешта тело и свет. У сну не постоје ни време ни простор:

Его и ум су заправо једно те исто; време и простор не постоје независно од ега. Када его нестане у сну, све то такође нестаје; кад се пробудимо, исклијава его, говорећи: „Ја сам тело“.

Мудрац каже да нисмо ни тело ни ум, већ вечно „Ја јесам“, које се попут нити провлачи кроз ток мисли. „Ја јесам“ никада не мења своју природу, која је само Сопство. Из забуне замењавања Сопства за тело, рађа се его-осећај.

Треба да одбацимо мисли и издвојимо чисто „Ја јесам“. Стварност је то што постоји у Стању без ега; нестварне су све ствари које подразумевају време.

Не постоји „рађање света“; не постоје ни прошлост, ни будућност, чак ни садашњост. Нисмо имали прошла рођења, нити ћемо се рађати у будућности. Апсолутна, изворна Истина коју су доживели Мудраци изражава се овако:

Нисмо ни сада у телима, нити је смрт стварна; нема прошлих дела, нити смо починиоци дела чије ћемо плодове у будућности убирати.

Мисао да се мноштво налази у простору, изданак је ега. Разлика између спољашњости и унутрашњости такође је нестварна:

Ја-осећај ограничен на тело рађа представе 'ти' и 'он': појавом осећаја 'ја сам тело', јављају се представе 'ти' и 'он'. Када се Трагањем оконча 'ја' осећај, нестају појмови 'ти' и 'он'; а то што заблиста је истинско Сопство.

Сопство трансцендира све разлике. Нема разлике између две особе, постоји само једно Сопство. Мудрац каже да је ум оно што је бескрајно, а не свет. Небо се бескрајно распростире у уму, а не споља, јер се налази свуда.

Его узима форму - тело, замењује га Сопством, и тако се ограничава:

Ако Сопство има форму, имају је и свет и Бог. Ако је Оно без форме, ко онда може да види форме? Да ли је приказ другачији од ока које види? Стварно Око је - Сопство: бесконачна Свест, бесформна и лишена света.

Душа

Већина људи верује да постоји душа, посматрач објеката чула и мислилац мисли које настају у уму. Верујемо да свако тело настањује посебна душа, за коју мислимо да је Сопство. Када кажемо „ја“, мислимо на ово мало сопство, ограничено на тело и ум, сматрамо да је оно коначно и да смо „ми“ у ропству.

Сва питања у вези Сопства своде се на једно: да ли је Сопство индивидуа или особа? Ако није особа, тада не постоји душа, па не постоји ни посматрач.

О стварности личности Рамана говори овако:

Тело, које је по себи инертно, не каже 'ја'. Стварна свест се не рађа, нити умире. Али, између ова два рађа се лажно биће звано 'ја', које узима величину и облик тела. Управо ово је ум, који је чвор између свести и инертног тела. Он је условљено постојање, его, ропство и суптилно тело. То је права природа 'душе'.

Душа није посебан ентитет, али има елемент стварности: то је светло свести из самог Сопства, које доживљавамо као - 'Ја сам'. Због светла Свести, ово биће изгледа свесно, али је неразлучиво од тела, које само по себи није свесно. Зато се ово мало сопство манифестује у виду его-осећаја 'ја сам ово тело'.

Мисао 'ја сам ово тело' јесте основна мисао, на коју се нижу све остале. Уместо тела, некад се ум поистовећује са Сопством, као суптилнији вид тела. Зато је немогуће разликовати его од ума; ум је само проширена форма ега.

Али, шта је то мало сопство? Ум и суптилно тело исто су што и хипотетичко мало сопство, које није ништа друго до ова три - ум, суптилно тело и его.

Мудрац нам каже да је ово мало сопство - хипотетичко биће, утвара ума, сачињено од светла Свести и тела. Ове две сасвим различите појаве овде су помешане, што резултира нескладним бићем звано „индивидуална душа“.

Стварна свест је ван времена, не рађа се нити умире. Его-осећај је несталан, он се јавља и нестаје. Одвојено од его-осећаја не постоји индивидуална душа - она сија за време будности и у сну, а потопљена је у стању дубоког сна.

Различити елементи, Сопство и тело, не могу се мешати. Тело је непостојеће, будући да је обична ментална слика. Стога, индивидуална душа у стварности не постоји. Постоји само стварно Сопство, чиста Свест, која је изван времена.

Због своје сумњиве основе, живот је пун разочарања. Условљено постојање засновано је на тој индивидуалној души. Сопство (које јесте Стварност) никада није постало ограничено; оно никада није постало душа или мало сопство:

Само док траје поистовећење стварног Сопства са интелектом,
то Сопство се појављује као индивидуално и условно постојеће.

Али, у стварности не постоји такво биће као индивидуална душа.

У Веданти не наилазимо ни на један свесни ентитет сам по себи, одвојено од Сопства. Прихватање ега за Сопство, управо заклања истинско Сопство.

Не постоји посматрач, слушалац, мислилац и спознавалац, одвојено од овог Бића. Нема никог осим њега, које види, чује, мисли и зна. Ти си То.

Его је једини извор наших животних искустава. У свакој појединој мисли постоји фактор “Ја сам”. Ипак, ово “Ја сам” није власништво ума, како нам се чини, пошто у егу не разликујемо елемент стварности од оног што је лажно.

Ја сам је светло самог Сопства. У тријади: посматрач - призор - посматрање, чин посматрања настаје из светла Свести. И у будности и у сну, посматрач и призор чине целину, која се при спавању јавља и ишчезава истовремено.

Уколико је свет нестваран, онда је такав и посматрач, као нераздвојни део света. Пошто је индивидуална душа нестварна, не постоји онај ко опажа свет.

Облици настају самим чином гледања, око и виђени објекат у основи су исте стварности; око види грубе форме, ум види суптилне облике. Ни физичко око ни ум немају способност виђења; облици се појављују само због его - осећаја.

Сопство је изван тријаде стања: будности, сна и спавања. Илузија стварности опстаје током сна; кад се пробудимо, видимо да није постојао свет, већ само илузија спољашњости. Ум не постоји у сну, али *ми* у њему и даље постојимо.

Ега нема у дубоком сну, већ само у будном стању и сновима. При буђењу, уз опажање тела, у исто време рађа се и мисао „Ја сам ово тело“.

За тело се мисли да је сопство, тј. његово пребивалиште. За остале објекте мисли се да су не-сопство. Када се заспи, тело и его нестају, а са њима и свет. Его ограничава Сопство на једно од бројних тела, својих творевина.

Ропство јесте нераздвојиви део его-осећаја; сам его представља ропство. Већини људи его је драг, јер мисле да су и сами его, и стога не желе да га изгубе. Поставља се питање преживљавања душе у Ослобођењу, али ако се учење разуме, ова питања се неће појавити. Его је тај који поставља питања.

Док его-осећај опстаје, појавност света је неизбежна. Следствено, све док неко види свет, не може а да замењује тело за Сопство. Мудрац каже:

Са појавом ега јавља се и цео свет; кад ега нема, ништа не постоји.
Зато је Трагање за Сопством помоћу питања „Ко је овај его?“ или
„Одакле его настаје?“, начин да се ослободимо целог света.

Цео свет је у егу, није ништа друго до его. У Стању Ослобођења свет не постоји: било од ствари, бића или мисли. Ко мисли да су разлике стварне, ако разликује себе од Истине, биће жртва страха и умираће увек изнова.

Мудрац потврђује престанак појаве света по Ослобођењу:

Ово је дубока тајна која је врховна суштина целокупне Веданте:
када его умре, а стварно се Сопство спозна као Једина стварност,
тада преостаје једино то стварно Сопство, које је чиста Свест.

Учење Гите нам каже да свет не може да постоји:

Сва бића пребивају у Мени. Ја не пребивам у њима. (Уистину)
ни она не пребивају у Мени. Таква је моја божанска Маја!

Иако јесте узрок греха, его је истовремено кључ за проналажење Сопства. Ми нисмо его; ми смо То из чега се его рађа. Ако пронађемо тај Извор, наћи ћемо не само Сопство, већ и Стварност која је у основи појавног света.

Бог

Идеја Бога у Адваити сродна је идеји света и душе. Постоји општа догма да се душе разликују од Бога. Верници мисле да је сопство одређена врста ума.

Као свеукупност објеката, свет је бесвестан и супротност је Богу, који је бесконачна свест. Као коначна, душа је супротност бесконачном Богу. Тако је Бог део пара супротности, као и тројства: мислилац - објекат - чин мишљења.

Али, сва двојства и тројства морамо да одбацимо у целини, јер постоје само у царству незнања, на темељу ега. Према томе, Бог није објективна стварност:

Тројства и парови супротности настају ослањајући се на его-осећај.
Ако неко зарони у Срце, испитујући у Трагању: "Ко сам ја?", и спозна Истину о томе (Сопство), сва тројства и двојства ће се потпуно нестати.

Мудраци нам кажу да у Стању без ега Бог не постоји одвојено од Сопства. Истина о Богу је да он јесте стварно Сопство - Чиста Свест. Као такав, он није личност, и није повезан са светом бића и ствари ни на који начин.

Да је Стварност повезана са било чим, не би била Стварност. Јединство Бога и стварног Сопства управо се наглашава у Адваити. Бог, какав заиста јесте, безимен је и без атрибута. Са атрибутима, би био релативан и стога нестваран.

Ово је коначна истина о Богу, коју су открили Мудраци. То изазива тешкоћу у опису стварања: Стварност је нешто друго од потребе учења о пореклу света.

Да је дуалност стварна, недуалност би била немогућа. Да је недуалност исход Трагања, била би нестварна. Коначни узрок не може прозвести бесконачну последицу. Незнање постоји колико и његове последице: свет, душа и Бог.

Незнање, као порекло целокупне креације, заправо не постоји чак ни сада. Сопство је Једно без другог - и сада. Ако Стварност није подложна промени, она није делотворни узрок света. Егоистични ум је сићушни одблесак Сопства. Онај ко себе доживљава као личност и Бога мора представљати као личност.

Стање без ега

Стање Ослобођења описује се као „Стање без ега“, тј. као Стање Спознаје или Просветљења, Блаженства, Савршенства, Мира и као *Природно Стање*.

Сумња се - да ли је то Стање потпуног ништавила, тј. изумирања сопства? То потиче од слепог поистовећивања са егом. Мудрац нам каже да Сопство постоји, другачије и далеко веће од ега, и да Оно преживљава смрт ега.

Друга сумња тиче се недоумице - да ли је ово Стање пожељно? Његово дејство се интуитивно доживљава. Мудрац је најбољи пример Стања без ега. У његовој близини, многи су осетили мистериозни утицај који из њега зрачи.

Его је заправо извор сумњи, помоћу њих одлаже дан сопственог уништења. Откривање стварног Сопства одговор је на сва питања, која се свде на једно: Ко сам ја? То је Трагање за Сопством, којим се задобија Стање без ега

Упанишадско наслеђе преноси исти смисао:

Када се види Врховно биће, чвор жеља у Срцу је пресечен,
све сумње су распршене, а све последице дела поништене.

У Стању без ега Сопство се испољава у својој стварној природи. О томе постоје сведочанства лозе Мудраца: „Онај ко нађе Сопство, скривено у Срцу, уживаће у истинској срећи која пружа истовремено испуњење свих жеља“.

Непомућено, потпуно и безвремено блаженство Стања без ега настаје зато што боравком у том стању его (корен свих жеља) бива заувек уништен.

Може ли свет да настане из једног обичног ништа? Пошто смо убеђени да ствари које видимо постоје, мора да постоји и Свест. Бесконачна Свест је стварност која лежи не само у основи света ствари, већ и света личности.

Ми јесмо свесни некаквог сопства, али га замењујемо са егом. Истину о Сопству даје нам Мудрац - да је оно чиста бесконачна Свест у Стању без ега. Свакодневно искуство потврђује учење - нико не пориче своје постојање.

У сва три основна стања - будном стању, сневању и дубоком сну без снова - свесност стварног Сопства засењена је ограничењима ега:

Светлост Сопства тако безнадно замагљује план ума, да само у Стању без ега, које је негирање сва три стања, Оно сија какво заиста јесте.

У дубоком сну не постоје ни тело, ни ум, ни его - али, коликогод је могуће, сигурни смо да ми сами опстајемо у сну. Овакав осећај непрекидности наше сопствености одржава се заправо путем опстајања самог стварног Сопства.

Када неко види свет, види и своје тело, али будно сопство није коначно биће каквим га интелект представља. *Цео свет* је наше тело: творевина и пројекција егоистичног ума; ова целокупна креација назива се „Све-Човек“ (*Vaishnavara*).

Ваља прихватити схватање да смо ми сами цео свет, или га одбацити у целини, као илузију. Иако смо у сновима бестелесни, и даље видимо некакав свет. "Тело" није само ово физичко тело, већ и друга тела финије структуре.

Постоји пет тела тј. омотача који заклањају стварно Сопство. Све док је ту макар једно од њих, сопство није бестелесно и види свет који одговара неком од омотача. Увек када се види свет, его има неко од својих тела: у стању сна, суптилно тело постаје свет снова (суптилним телом путује се и у други свет).

Истинска будност је Стање без ега; то је буђење из незнања и слепила нашег „будног стања“. Грешимо у схватању да је дубоки сан потпуно лишен свести:

Ово кажеш тек након буђења, а не док спаваш. То што у теби сада говори да је спавање несвесност, је твој ум. Стање дубоког сна је изван ума.

Ум из будног стања не може да даје суд о спавању. Среће из спавања сећа се онај ко је срећу искусио. Постоји неко сопство које непрекидно траје током спавања. Спавање показује да Сопство може да постоји без тела и ума.

То сопство није душа, већ стварно Сопство. Пошто у дубоком сну нема тела, не постоји ни его-осећај. Спавање је врло слично Стању без ега, мада постоји битна разлика. За време спавања срећа настаје управо због лишности ега.

Одсуство ега током спавања не умањује срећу која се ужива. Три стања разликују се од Стања без ега, јер у њима постоје тело и омотачи који скривају и ограничавају Сопство. Разликујемо три тела, тј. пет омотача:

- 1) Физичко тело (*Anamaya*), 2) Суптилно тело, са своја 3 омотача: *Pranamaya*, витална енергија, *Manomaya* (чула, мисли), *Vigjanamaya* (за одлучивање)
- 3) Каузално тело (*Anandamaya*) - незнање, его и ум у форми семена.

Омотаче и тела не треба сматрати стварним; 'исправно Знање' је отпадање омотача, спознајом непостојања тј. илузије настале на основу его-осећаја.

Стање без ега представља Стварност тј. *Sat* (оно што јесте), такође и *Chit*, Свест. Ништа није стварно, ако не постоји само по себи и ако нема свест.

Мудрац каже да је свет менталне природе; кад омотачи отпадну, Сопство остаје као чиста Свест. Извор одакле ум прима свест је Првобитна Свест.

Свест није обичан атрибут Сопства; његова природа јавља се као 'Ја сам', заједнички чинилац мисли и опажања. Једино Свест постоји; стварност је стварна само зато што је Свест. Врховна Свест створила је тела створењима и удахнула им душу (ово се не схвата као нешто што се стварно одиграло).

Да се стварање заиста одиграло, стварност би била распарчана:

Стварност није подељена, нити је ограничена. Тако само изгледа. Поистовећењем Стварности са омотачима, ум узрокује појаву делова. Али, ум је одвојен од Сопства; он је мистериозна способност Сопства, ствара привид мноштва. Са умом се јавља тројство: Бог, душа и свет.

У метафизици Адваите то је познато као Ајати Сиданта (*Ajati Siddantha*) или *Истина о Непостојању*. Јасно изрицање овог Учења гласи овако:

Не постоји Стварање, ни уништење. Не постоји онај ко је у ропству, или жуди за Ослобођењем, нити је ико достигао то Стање. Не постоји ум, тело ни свет, ни било ко назван 'душа'. Постоји само та чиста, тиха, непроменљива, ненастала Стварност, без другог.

Бог је лишен ега: Он је једина Стварност која је Сопство свега. Стање без ега представља безличност, Постојање у својој пунини. Ово Постојање ум претвара у тројство - Постојање плус разлике чини свет, Постојање плус индивидуалност је душа, Постојање плус идеја о свеукупности је - „Бог“.

Постојање трансцендира све концепте, укључујући овај о Богу. Пошто се користи име „Бог“, концепт Бога не може бити истинит. Рамана указује на мистериозну реченицу из Библије, где Бог одаје тајну Сопствене Природе:

ЈА САМ ТО ЈА ЈЕСАМ (једина реченица у Библији са великим словима)

Сопство је Стварна Свест, којој се само приписују имена и форме:

Стварно је једино Сопство које је Свест, и ништа више. Све такозвано разнолико знање је само незнање. Ово незнање је нестварно, будући да не постоји само по себи, одвојено од Свести која је Сопство, исто као што (нестварни) накит од злата не постоји одвојено од стварног злата.

Сопство које је једина Стварност, не може бити објекат знања. Сопство никада није ни знано ни незнано. Мудрац не познаје Сопство - он јесте Сопство. „Познавање Сопства“ заправо је бивање без ега, као Сопство.

Сопства, као Постојање и Свест. Стога је Стање без ега ван сваког поређења са светом релативности. Не бити свестан ствари и мисли је *срећа*; јер тада смо Сопство. Срећа представља сâмо враћање ума на свој Извор, Сопство.

Интелект жели мост између света који знамо и Сопства, али такав мост не постоји, нити га ико може изградити. Чињеница је да су Свет и Стварност негације једно другог. Стање Ослобођења је изван интелекта и изван говора.

Тишина је говор Сопства и савршено учење. Онај ко прича о Њему, није Га видео; ко Га је видео, не прича. Ослобођење је нестајање ума и жеља.

Када ишчезну све жеље које преплављују Срце, оно што је смртно постаје бесмртно. Тог тренутка оно постаје Брахман.

И древно наслеђе и Мудраци кажу да Стварност пребива у Срцу. Исус је мислио исто када каже: „Краљевство Небеско је у вама“. Сопство је отуда, у неком смислу - *Све*. Једино је Сопство велико; све остало је бесконачно мало.

Људи се плаше неустрашивости, која значи одсуство ега; страхују да ће, ако изгубе ега, и сами престати да постоје. Међутим, симптоматично је да се нико не плаши одласка на спавање, иако у стању дубоког сна ега ишчезава.

Природно Стање разликује се од разних врста трансa. „Транс без мисли“ (*Nirvikalpa Samadhi*) је највиши. Јогички транс назива се: *Kevala Nirvikalpa Samadhi*, док се Природно Стање зове „Сахађа“ (*Sahaja Nirvikalpa Samadhi*).

Мудрац је задобио Природно Стање, он не може поново бити везан. Јогијев ум у Самадију је урођен у Светло Сопства, али није ослобођен. Зашто ега поново оживљава после буђења? У спавању, првобитно незнање тј. каузално тело се не растапа: у њему се утапају ега и ум, у форми семена (до буђења).

Пошто је ум постигао спокојство, у сну постоји срећа. Ипак, ова срећа се не може поредити са истинском срећом при постизању Стања без ега.

У Стању без ега Мудрац постаје једно са Стварношћу. Мирно, безвремено Стање Мудраца звано „Будно Спавање“, за које се каже да је Четврто Стање, једино је Стварно (остала три су лажне појаве). Природно Стање као Будно Спавање је истинска Будност, а не сан који погрешно називају будношћу.

Оно што је Дан за Мудраца, Ноћ је за незналице. Али, Мудрачев сан нема почетак а ни крај, пошто је време нестварно:

Једино човек узвишеног ума је истински рођен - у Извору свог Бића, Врховној Стварности, Трагајући путем испитивања - „Одакле потичем?“.

Он се родио једном за свагда. Тај Господар мудрости је вечито млад.

Постојање мучено егом једина је смрт која постоји и држи нас у изгнанству из истинског живота (Сопства). Мудрац је најбољи доказ Природног Стања. У његовој близини можемо да осетимо величину и славу стварног Сопства.

Сопство је испуњење свих жеља, односно поништавање свих страхова. О жудњи за стицањем моћи званих sidhi, Мудрац каже:

Истински сидхи је наше Природно Стање, у којем смо стварно Сопство, које задобијамо постајући свесни тог Сопства, које већ јесмо. Остали сидхији су попут оних који се стичу у сну.

Да ли ишта задобијено у сну остаје стварно након буђења?

Не постоји потреба да постајемо Сопство, ни да га задобијамо; ми јесмо увек Сопство; никада нисмо нешто друго до Оно. Мудрац није свестан да је постао слободан. Ропство и слобода су релативни: оба су нестварни.

О поистовећењу са релативним, привидним представама Мудрац каже:

Ако се појави мисао 'ја сам везан', јавља се и мисао о Ослобођењу. Када путем Трагања 'Ко сам ја који је заробљен?', преостане једино вечно слободно, младо и бесмртно стварно Сопство, може ли тада да се појави мисао о ропству? Ако се та мисао не појави, може ли онда мисао о Ослобођењу да се појави ономе ко је завршио са делима.

Ослобођење би дошло овде и сада, само када бисмо изгубили его.

Мудрац, који је без ега, не види ништа од онога што нама изгледа стварно. Оно што постаје универзум заправо је Маја, мистериозна моћ.

Истинско Сопство није само по себи узрок разноликости.

Пошто видимо свет, значи да постоји Врховно Биће, из чије моћи илузије све ово постаје. (О томе се не расправља.)

Сва четири стања, наиме, призори који се састоје од имена и форми, платно на којем се одсликавају, светло и гледалац, не разликују се од Њега, стварног Сопства у Срцу

Иако припада Сопству, Маја је исто што и ум, тј. его. Из њих настају лажни ентитети, укључујући индивидуалну душу. То је разлог што је она нестварна. Стога лажна појавност траје само док се его-осећај наставља.

Трагање, Мудрац, преданост

Морамо да се ослободимо ега - то је једино у чему се све религије слажу.

Где его не израња, тамо смо То. Али, како достићи ту савршену слободу од ега, ако ум не зарони у свој Извор? Како да остваримо своје Природно Стање, у којем смо То, ако его не умре?

Директан метод је онај којим подучава Мудрац, остали само припремају ум за прави метод. Его не може да савлада онај ко за њега мисли да је стваран.

Трагаоци за Ослобођењем спознају да је его само сенка Сопства; оно што морају да ураде јесте да се окрену од њега према Сопству, чија је он сенка.

Најпре у его-осећању ваља раздвојити стварно од нестварног, јер его садржи светло Свести које се испољава као 'Ја сам', и које је кључ за проналажење стварног Сопства. Морамо да одбацимо нестваран део - тела са омотачима.

Ово 'Ја сам' је истина о Мени; све остало није Ја. Таквом анализом добијамо интелектуално схватање истине о Сопству. Оно што треба искусити јесте конкретно присуство Сопства. Метод да прекинемо зачарани круг три стања је Трагање за Сопством. Упанишадско наслеђе каже да Сопство морамо тражити.

Традиционални метод има три фазе: најпре из древног наслеђа сазнајемо истину о Сопству, следи размишљање о јединству Сопства и Врхунског бића уз спознају истине 'Ја сам То', и најзад пуна концентрација на мисао 'Ја сам то'. Тек тада ће се стварно Сопство разоткрити, а незнање и ропство престати.

Мудрац са Аруначале подучава директном методу Трагања. За њега је потребан добар инструмент: снажан ум. Овакав директан метод подразумева урањање у Срце, односно трагање за Извором из којег потиче 'Ја сам'.

У директном методу треба само пратити траг ега - трагајући за сопственом стварношћу, его сам од себе ишчезава. Медитацијама које полазе од релативне стварности и изводе се уз осетно ангажовање ума, его се и даље задржава.

Директно Трагање је усмеравање енергије тела и ума у један ток: одлучно тражење одговора на питање „Ко сам ја?“, „Одакле потичем?“ или „Шта је истина о мени?“. Директан метод Трагања описује се као спавање на опрезу. То је једини сигуран пут да се прекине зачарани круг три релативна стања.

Директно Трагање укључује у себи све четири класичне Јоге: Raja, Bhakti, Karma и Jnana Yoga - и зато га Рамана назива: Maha Yoga (Велика Јога).

Као што неко зарони у језеро, и трагалац треба да зарони у Срце, решен да пронађе одакле извире его-осећај. Трагалац може бити сигуран у успех. Мистериозна сила тада изнутра обузима ум и одводи га директно у Срце.

Трагање захтева преданост и одрицање, што доноси прочишћавање ума и концентрисано усмеравање ка циљу. Док су енергије уједињене са телом, ум не може да се окрене и зарони у извор. Чврста решеност сакупља енергије из тела и сједињује их са умом, омогућујући му тако да зарони у Срце.

Свака мисао која се појави и савлада, повећава снагу ума. Истрајавањем у Трагању, унутрашња снага обузима ум; тада се до Срца брзо стиже: ум бива сведен на стање чисте Свести. У стању чисте Свести, ум почиње да сија као бесформно „Ја“, што означава престанак постојања его-форме 'Ја сам тело'.

Аскетизам није нужан за Трагање; преданост Сопству могуће је ускладити и са световним живљењем. Уз активно Трагање, ум и чула посао обављају аутоматски. Следствено, ум је тај који треба да се усклади са преданошћу.

Адваита има за циљ да растопи его и оснажи преданост. Човек промишља о Истини о Недуалности, али не треба да учење примењује на своја дела: животне активности ваља ограничити, како би его имао што мање простора.

Док смо у незнању, адваитско делање је немогуће спровести јер би акцију спроводио непријатељ, его. Бити заиста једно са Гуруом, значи бити без ега.

Трагалац који је одбацио его и нашао Сопство (постао Мудрац), заправо није индивидуа, како може да изгледа незрелим ученицима и остатку света.

Мудрац је у исто време и изван и (привидно) - унутар релативности. То су наизглед противречна стања: релативност и Стварност су негација једна друге.

Мудрац ослобођен за живота назива се *Биван-Мукта*, а када његово тело умре, он постиже стање *Видеха-Мукта*, односно бестелесно Ослобођење.

Мудрац нам говори да постоји само једна врста Ослобођења - Стање без ега. Пошто свет не постоји без ега, Мудрац је заправо бестелесан: његово каузално тело је растопљено, он представља само стварно Сопство. Мудрац заправо није ни на који начин повезан са преживелим суптилним и грубим телом.

За Мудраца не постоји ништа осим Сопства: не постоји ни тело, ни ум, ни свет, нити друге особе. За њега, сва три „тела“ су непостојећа. Он чак не прихвата да су она постојала раније. Апсолутна истина о Ослобођењу је да је бестелесно и лишено света. Ослобођење је стање у коме Истина једина сија.

Следствено, ђиван-мукта није особа, мада му се због поменуте дуалне улоге приписује индивидуалност. Древно наслеђе сматра да тело Мудраца подлеже закону Карме: док живи, на њега ће деловати последице претходних акција.

Мудрац се неће поново рађати, нити ће одлазити у друге светове. Он се увек налази у блаженству Природног Стања (*Сахађа Самади*), које не омета телесне активности. Може се рећи да је он свестан Сопства, а такође и света. Мудрац једе, спава и живи као и други људи; може да чује и да одговара на питања.

Да не постоји *Сахађа Стање*, не би имало ко да саопшти изворно учење о Сопству као и методу за његово проналажење. Наиме, оне врсте Мудраца које постижу бестелесно Искуство Сопства, престају да се телесно појављују.

Тако се учење светог наслеђа изнова потврђује. Постоји непрекинута лоза Мудраца; ову мисију испуњавао је и Шри Рамана. За препознавање Мудраца, треба бити поклоник стварног Сопства; њега Мудрац истински привлачи.

Суштинско учење Мудраца је - *Ађати Сиданта*, Истина о Непостојању.

Стварност никада није постала тројство, које је креација егоистичног ума.

Одлика Мудраца је равнодушност према похвали и према прекору, као и неопажање разлика међу другима. За Мудраца, у Стању Неразличитости, нема разликовања субјекта и објекта. Не постоји разлика између два Мудраца, јер Мудрац није познавалац Сопства, већ је потпуно истоветан с њим.

Из незнања кажеш: "посетио сам Мудраца, посетићу и оног другог".

Али, ако спознаш Мудраца у себи, увидећеш да су сви Мудраци исто.

Иако их видимо, истина је да наш ум ствара ум и тело Мудраца, као што ствара читав свет, укључујући и Бога. Тело и ум, за које се чини да припадају Мудрацу, само су рефлексија тела и ума који их виде. Они нису стварни.

Иако се појављује и понаша као личност, Мудрац је - *Чиста Свест*. Стога, Њега није могуће описати чак ни као Сведока активности ума и тела.

Свет је нестваран и за незналицу и за Мудраца. Човек у незнању верује да се стварно Сопство простире у границама света. Мудрацу је стварно Сопство - бесформно *Једно*, основна Супстанца на којој се свет појављује.

Заиста је толико велика разлика између Мудраца и незналице. Мудрац не види свет, и нема удео и улогу у њему; то што се чини као његове активности, нису заиста његове. Пошто је лишен ега, Мудрац не спроводи акције вољом.

Мудрац није неактиван, јер има божанску мисију; он уздиже и просветљује оне који су зрели за Ослобођење. Мудрац је неделатељ и велики делатељ у исто време. Он заправо није делатељ, иако се онима који га виде чини да је активан: „Стање без ега није стање лењости, већ најинтензивније активности“.

Чак и кад тело спава Мудрац је будан, спреман на сваку акцију. Он је увек у Природном Стању, које није транс, нити будност незналице. У својој стварној природи, Мудрац је без ума - ум Мудраца заправо није ум, већ Чиста Свест.

Све што ради, Мудрац обавља спонтано и аутоматски. Будно спавање није несагласано с тим. Мудрац је будан у стварном Сопству. Он никад не спава, то је његова активност, заправо сва активност која постоји, све остало је Маја.

За већину људи, директан метод Трагања за Сопством остаје ван домашаја. Главну препреку чине разне везаности ума за објекте, и грубе и суптилне. Ментални ожиљци и прикривене навике реаговања називају се *vasane*. Оне се стичу кроз контакт ума са различитим објектима и повлаче ум према свету.

На путу Трагања, постоје велике разлике међу ученицима: док код неких незнање брзо сагори, други морају да истрајавају у Трагању. За поуздано напредовање ка циљу препоручује се преданост Богу. Преданост доноси корист чак и грешним људима; они постају добри и на крају стижу до циља.

Преданост подразумева одређену одсутност ега; треба посветити пажњу побољшању карактера и уредити понашање. Онај ко жели да пронађе Истину мора се клонити лоших дела, обуздати страсти и достићи ментални склад.

Понизна правичност кључна је на путу до циља - сама преданост нам је примерена. Бог не наређује да га волимо, волимо га јер не можемо другачије.

Све док се его не изгуби, постоји сврха преданости. Док постоји дуалност, постоји Бог и обожавалац; док постоји подељеност (*vibakti*), мора да постоји и преданост (*bakti*); све док постоји одвојеност (*viyoga*), мора постојати метод поновног сједињења (*yoga*). Кад се Бог достигне, више нема дуалности.

Преданост и Трагање су исто; Мудрац каже 'Бог је стваран колико си и ти'. Бог је мисао коју Сопство мисли о себи; Он јесте заиста једно са Сопством. Бог који је стварно Сопство, борави у срцу обожаваоца, он је извор Милости, како за оног који зна да је Он стварно Сопство, тако и за оне који не знају.

Без Милости није могуће постићи Ослобођење. Напори коначних бића не могу да произведу бесконачан резултат. За оне хендикепиране слабошћу, пут преданости је најпримеренији, како би Милошћу задобили Стање без ега.

Обожавалац адваитске вере слави Бога као Сопство у Срцу дајући му сву своју љубав, док му дуалисти дају само део. Величина Бога је у релативности (*Maya*), али природа Бога као Сопства је апсолутна Истина и надилази Мају.

Преданост је спонтано окретање ума ка Богу. Светац се моли за још већу преданост, као циљ сам по себи. Преданост некад сазрева у мистичну љубав, сличну Стању без ега. Кад је љубав савршена, Светац постаје *Мудрац*.

Незналице гаје преданост са осећањем да су различити од Бога; они служе господару да задобију Милост, што егу даје свежу снагу. Зрели обожавалац зна да ће снага Милости истопити привидну разлику, он не брине о егу.

Циљ обожаваоца је да успостави лични однос са Богом, да га види. Све док егоизам опстаје, Бог не може да се види какав заиста јесте. Видети Га какав заиста јесте, управо је - бити Он, тј. боравити у Стању без ега.

Обожавалац на крају, Божјом Милошћу, стиже до тог стања. Циљ Трагања достиже се самопредајом, уз разумевање деловања Милости, којом Бог себи привлачи душе. Стаза Трагања остварује се у три ступња:

Истина се најпре јавља као Бог, који је далеко. Преданошћу Богу појављује се Гуру, који говори о Сопству, и манифестује се највиша Милост, уз искуство Сопства у Стању без ега.

Самопредаја је услов за савршен проток Милости. Онај ко се предао, не треба да брине због својих прошлих дела. Милост отклања омотаче, након чега остаје једино стварно Сопство. Милост је једина моћ доброг.

Онај ко настоји да сачува своју одвојеност као индивидуа, не може истински да оствари преданост. Да би тајанствена сила Милости учинила своје, наша самопредаја мора да буде безрезервна и безусловна:

Све што треба учинити јесте предати се свом Извору. Нема потребе за именованјем Извора Богом и мишљењем да се Он налази негде споља. Човеков Извор је унутар њега самог. Том Извору треба да се предамо.

Треба трагати за Извором и снагом самог Трагања уронити у њега. Ако его урони у свој Извор, он више не постоји, нема индивидуалности, трагалац постаје једно са Извором. Овај губитак индивидуалности, која чак ни сада заправо не постоји, јесте: преданост, мудрост и Трагање.